

РЕШЕНИЕ

№ 14495

гр. София, 29.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 70 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: В.Б.В.

при участието на секретаря Ц.Б.Т.

като разглежда докладваното от В.Б.В. Гражданско дело № 20221110153182 по описа за 2022 година

Предмет на делото са активно съединени осъдителни иски от Л. К. М. с ЕГН *****, чрез адв. А. У., срещу предпочитан ответник Главна дирекция „Г.П.“ към МВР /ГДГП-МВР/ с ЕИК ***** и алтернативен такъв Министерство на вътрешните работи /МВР/ с ЕИК *****.

Предявен е главен осъдителен иск с правно основание чл. 181, ал. 1 ЗМВР, вр. чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР за сумата от 4320 лева, представляваща неизплатена легова равностойност на храна за 36 месеца : периода от 01.10.2019г. – 30.09.2022г., ведно със законната лихва върху тази сума от 30.09.2022г. до окончателното изплащане на вземането, както и акцесорен такъв по чл. 86 ЗЗД за заплащане на мораторна лихва в размер на 641,87 лева за периода 28.10.2019г. – 29.09.2022г.

В исквата молба ищецът твърди, че е назначен като държавен служител в МВР на 31.03.2015г. като „младши експерт“ в сектор „Фронтекс“ към Отдел „Международно гранично-полицейско сътрудничество“ при ГДГП - МВР, като със заповед на министъра на вътрешните работи считано от 01.02.2017г. било преобразувано служебното му правоотношение – от държавен служител по ЗМВР в категория държавен служител по чл. 9 от Закона за държавния служител /ЗДСл/, след това последователно е преназначаван от длъжност „експерт“ на „старши експерт“ и „главен експерт“ в посочения сектор на ГДГП – МВР, каквато последна длъжност заема и в момента. Счита, че служителите по т. 2 на чл. 142, ал. 1 ЗМВР следвало да се ползват от разпоредбите на специалния закон, вкл. и от чл. 181, ал. 1, даващ право на храна или на леговата ѝ равностойност /120 лева месечно/. С тези съображения моли за осъдително решение и за присъждане на сторените по делото

разноски.

Ответникът ГДГП – МВР в срок представя отговор, с който оспорва иска и излага подробни съображения – че исканите пари за храна са били включени в основното му трудово възнаграждение. Излага подробни съображения.

Другият ответник Министерство на вътрешните работи посочва, че ищецът е бил държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, като статутът на тези служители се уреждал изцяло от разпоредбите на Закона за държавния служител. Поради тази причина на ищеца не е била изплащана легова равностойност за храна, а му била определена индивидуална основна заплата, в която била включена и равностойността за храна. При определяне на основната месечна заплата на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР не се правила разлика дали същите са назначени с конкурс или са с преобразувани правоотношения. Цитира § 69, ал. 6 от ПЗР ЗИДЗМВР, според който към основната месечна заплата на държавните служители се включвала и леговата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 ЗМВР. С тези съображения моли искът да бъде отхвърлен и претендира разноски.

Съдът, като прецени доказателствата по делото и доводите на страните, намира следното **от фактическа страна**:

Безспорно е по делото, че през процесния период между страните е било налице служебно правоотношение, като ищецът е бил държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР.

Представена е Заповед от 15.06.2022 г., съгласно която, считано от 20.06.2022 г., ищецът е бил преназначен от длъжност „Старши експерт“ в сектор „Фронтекс“ към отдел „Международно гранично-полицейско сътрудничество“ при ГД „Г.П.“ – МВР, на длъжност „Главен експерт“ в сектор „Фронтекс“ към отдел „Международно гранично-полицейско сътрудничество“ при ГД „Г.П.“ – МВР.

Със заповед № 8121з-1716/28.12.2018 г. (в сила от 01.01.2019 г.), издадена от Министъра на вътрешните работи, се определя легова равностойност на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3 ЗМВР през 2019 г. в размер на 120 лв. месечно, със заповед № 8121з-1464/31.12.2019 г. (в сила от 01.01.2020 г.), издадена от Министъра на вътрешните работи, се определя легова равностойност на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3 ЗМВР през 2020 г. в размер на 120 лв. месечно, със заповед № 8121з-1410/30.12.2020 г. (в сила от 01.01.2021 г.), издадена от Министъра на вътрешните работи, се определя легова равностойност на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3 ЗМВР през 2021г. в размер на 120 лв. месечно, а със заповед № 8121з-1723/31.12.2021 г. (в сила от 01.01.2022г.), издадена от Министъра на вътрешните работи, се определя легова равностойност на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3 ЗМВР през 2022 г. в размер на 120 лв. месечно.

По делото е изслушано и прието заключение на съдебно-счетоводна експертиза, съгласно което, за периода 01.10.2019 г. до 30.09.2022 г., на ищеца не е изплащана леговата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР, чийто общ размер е 4320 лв., като за да

достигне до този извод, вещото лице си е служило с представени по делото платежни бележки. Посочено е също, че общият размер на мораторната лихва върху претендираните месечни плащания на левовата равностойност на храната, за периода от датата на изискуемост (28-мо число на текущия календарен месец, за който е било дължимо плащането) до 29.09.2022 г., е 641,50 лв.

При така установеното съдът намира **от правна страна** следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 181, ал. 1, вр. чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР. Съгласно чл. 61, ал. 2 КТ за длъжности, определени в закон или в акт на Министерския съвет, трудовият договор се сключва от по-горестоящия спрямо работодателя орган, като в тези случаи трудовото правоотношение се създава с предприятието, в което е съответната длъжност. Цитираната разпоредба е приложима по аналогия и при действието на Закона за държавния служител и другите закони, уреждащи държавна служба, когато служебното правоотношение възниква от акт на компетентен орган по назначението, който е част от структурата на едно учреждение, но служебното правоотношение се осъществява в рамките на друго такова (в посочения смисъл – решение № 99/03.07.2019 г. по гр. д. № 1876/2018 г. на ВКС, IV ГО). В настоящия случай, орган по назначението на ищеца като държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР е Министърът на вътрешните работи. Съгласно чл. 37, ал. 2 от ЗМВР - главните дирекции, областните дирекции, Дирекция "Вътрешна сигурност", Дирекция "Миграция", Дирекция "Международно оперативно сътрудничество", дирекциите от общата и специализираната администрация, Академията на МВР, Медицинският институт на МВР, Националният институт по криминалистика, Институтът по психология, са юридически лица.

В случая работодател по служебното правоотношение е Главна дирекция „Г.П.“ към МВР и тя е задължена към служителя за трудовите му възнаграждения и други плащания, свързани с изпълнението на службата, в това число и процесните такива за левовата равностойност на храна.

Основателността на иска се обуславя от установяване от ищеца на наличието на следните предпоставки: 1. служебно правоотношение с ответника в рамките на исковия период, по силата на което е работил при него като държавен служител; 2. основанието за дължимост на претендираната сума; 3. нейния размер.

При установяване на посочените обстоятелства в тежест на ответника е да докаже твърденията от него възражения срещу основателността на исковата претенция.

По делото е прието за безспорно, че през процесния период между страните е било налице служебно правоотношение, като ищецът е бил държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР.

Съдът приема, че правният статут на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР се урежда както от общия ЗДСл, така и от специалния ЗМВР. Действително, в чл. 142, ал. 4 ЗМВР се посочва, че статутът на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 се урежда със ЗДСл, но

тази разпоредба следва да се тълкува във връзка с изричния текст на специалния закон, а именно: чл. 1 ЗМВР, който има характер на обща разпоредба, определяща предметния обхват за закона и гласи, че ЗМВР урежда принципите, функциите, дейностите, управлението и устройството на МВР и статута на служителите в него. Посочената разпоредба представлява общо положение, като дава основание останалите текстове в него да се тълкуват във взаимовръзка с нея. Ето защо, разпоредбата на чл. 142, ал. 4 ЗМВР, според която статутът на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 се урежда със ЗДСл, също следва да се тълкува във връзка с чл. 1 ЗМВР. Следователно, общите разпоредби относно статута на държавните служители ще се прилагат и по отношение на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР само и единствено при липсата на изрично специално правило в ЗМВР, което би дерогирало общия закон. Изключването изцяло на статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР от приложното му поле би било в противоречие с основните принципи на управление на държавната служба в МВР, посочени в чл. 141 ЗМВР.

Съгласно чл. 181 ЗМВР на служителите на МВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност. Доколкото съдът приема, че ЗМВР се прилага и по отношение на специалните права на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, какъвто несъмнено е и ищецът Л. М., следва че по отношение на него се прилага и специалната разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР, която предвижда, че на всички служители на МВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност. В този смисъл са и разпоредбите на Наредба № 8121з-773 от 01.07.2015г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи, като в чл. 1 от същата е посочено, че с нея се определят условията и редът за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 ЗМВР и по § 86 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИД на ЗМВР. Законът не делегира на министъра на вътрешните работи да определя конкретни групи лица, които да получават храна или парична равностойност, а единствено възлага да се определят общи условия и ред за предоставяне на сумите и доволствията по чл. 181, ал. 1–3 ЗМВР /ал. 4 на чл. 181 ЗМВР/, т.е. правилото е приложимо за всички. В този смисъл за определяне кои лица имат право на безплатна храна или левова равностойност, съдът следва да изходи единствено и само от ЗМВР.

На следващо място, освен буквалното и граматическо тълкуване на посочената разпоредба, следва да бъдат съобразени и принципите на управление на държавната служба в МВР и най-вече тези за забрана за дискриминация и обективност, тъй като в противен случай дългогодишни държавни служители от системата на МВР биха били поставени в неравностойно положение спрямо другите служители на МВР, които са назначени по трудово, респ. по служебно правоотношение по ЗМВР. Не би отговаряло на принципите и духа на закона тълкуване, при което за сходни длъжности на лицата по трудови правоотношения се осигурява храна или се изплаща левовата равностойност, а на тези по служебно правоотношение по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР – не.

Изложеното обосновава извод, че обстоятелството, че ищецът е имал качеството на

служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР поражда правото на същия да получи от работодателя си храна или левовата равностойност, предвидени в специалните разпоредби, уреждащи правния статут на лицата, работещи в системата на МВР.

Съгласно чл. 4 от Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата й равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи, служителите на МВР, на които не се осигурява храна, получават ежемесечно левовата й равностойност, която се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи.

В случая не се спори между страните, че през исковия период ищецът е полагал труд. Не се твърди и установява да му е била осигурена храна, с оглед на което следва да се приеме, че в негова полза е възникнало вземане за левовата й равностойност, която се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи, каквито в случая се явяват заповед № 8121з-1716/28.12.2018 г., заповед № 8121з-1464/31.12.2019 г., заповед № 8121з-1410/30.12.2020 г. и заповед № 8121з-1723/31.12.2021 г., издадени от Министъра на вътрешните работи. В последните е посочено, че се отнасят за служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3 ЗМВР.

Доколкото се установи, че ответникът дължи левовата равностойност на неосигурена храна и на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, каквото качество несъмнено има и ищецът, и предвид липсата на правна уредба относно нейния размер, то по аналогия съответно приложение следва да намерят правилата именно на посочените подзаконов нормативни актове.

Размерът и доволствията, които се дължат на всички служители на МВР в това число и на ищеца, се определят ежегодно със заповед на Министъра на вътрешните работи. В случая, видно от приложените по делото заповед № 8121з-1716/28.12.2018 г., заповед № 8121з-1464/31.12.2019 г., заповед № 8121з-1410/30.12.2020 г. и заповед № 8121з-1723/31.12.2021 г., размерът на полагащата се сума за непредоставената безплатна храна, е по 120 лв. месечно за периода 01.10.2019г. – 30.09.2022г., или дължимото обезщетение за неосигурена храна за периода от 01.10.2019г. – 30.09.2022г., се равнява на сумата от общо 4320 лв., с оглед на което искът се явява основателен.

Съдът счита, че не следва да се произнася по искането за прогласяване нищожността на Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата й равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи по реда на чл. 17, ал. 2 ГПК, тъй като посочената наредба няма качеството на административен акт, а същата е подзаконов нормативен акт. С други думи, приложение в случая намира чл. 15, ал. 3 ЗНА, съгласно която при противоречие между подзаконов нормативен акт и нормативен акт от по-висока степен, прилага се последният.

По иска с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД:

Основателността на иска се обуславя от установяване от ищеца наличието на следните предпоставки: главен дълг, изпадане на ответника в забава и размера на обезщетението за

забава.

В случая, с оглед извода на съда относно съществуването на главното вземане, в правната сфера на ищцата е възникнало и акцесорното такова за мораторна лихва. Както вече се посочи по-горе, паричното задължение за заплащане на левовата равностойност на храната на служителите на МВР е срочно - за всеки календарен месец, поради което изискуемостта му настъпва считано от 28-мо число на текущия месец, за който се отнасят. Следователно за периода 28.10.2019г. – 29.09.2022г., вземането за лихва е в размер на 641,50 лв., както е посочено в приетата по делото ССЧЕ, съответно и този иск се явява основателен до размера от 641,50 лв., а за разликата до предявения размер от 641,87 лв. следва да се отхвърли като неоснователен.

Поради извода за основателност на исковете спрямо предпочитания ответник, съдът не дължи произнасяне по въведения алтернативен такъв – МВР.

По разноските:

От страна на ищеца се претендира адвокатско възнаграждение в размер на сумата от 600 лв., като съобразно с уважената част, на ищеца, на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК, следва да се присъдят разноси в размер на 599,95 лв.

Разноси на ответника не следва да се присъждат, като същият следва да заплати, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК, по сметка на СРС сумата от 622,80 лв. разноси в производството, от които 222,80 лв. за държавна такса по двата осъдителни иска и 400 лв. депозит за вещо лице.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция „Г.П.“ към МВР /ГДГП-МВР/ с ЕИК ***** и адрес: гр. София, бул. „М.Л.“ № 46, **ДА ЗАПЛАТИ** на Л. К. М. с ЕГН *****, с адрес: гр. В., ул. „К.Б.“ № 3, вх. А, ет. 4, сумата от 4320 /четири хиляди триста и двадесет/ лева, ведно със законната лихва от 30.09.2022г. до окончателното плащане, както и на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД, сумата от 641,50 /шестстотин четиридесет и един лв. и 50 стотинки/ лева мораторна лихва за периода от 28.10.2019 г. до 29.09.2022 г., като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата до предявения размер от 641,87 лева като **НЕДОКАЗАН**.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК Главна дирекция „Г.П.“ към МВР /ГДГП-МВР/ с ЕИК ***** и адрес: гр. София, бул. „М.Л.“ № 46, **ДА ЗАПЛАТИ** на Л. К. М. с ЕГН *****, сумата от 599,95 /петстотин деветдесет и девет лв. и 95 стотинки/ разноси за

адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 6 ГПК Главна дирекция „Г.П.“ към МВР /ГДГП-МВР/ с ЕИК ***** и адрес: гр. София, бул. „М.Л.“ № 46, **ДА ЗАПЛАТИ** по сметка на Софийски районен съд, , сумата от 622,80 /шестстотин двадесет и два лв. и 80 стотинки/ лева деловодни разноси.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му в препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____